

Sygn. akt II KK 338/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Ryński

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Anna Janczak

w sprawie P. R.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 listopada 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 2 grudnia 2016 r., sygn. akt IV K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o karze i sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.**

UZASADNIENIE

P. R. oskarżony został o to, że:

„I. w dniu 7 kwietnia 2015 r. w W. w Centrum Handlowym „(...)” w Punkcie
Kredytowym „C.”, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził
(...) Bank S.A. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem poprzez

zawarcie Umowy Kredytu na Zakup Towaru/Usług nr (...) w kwocie 3.141,17 zł na zakup komputera marki (...) poprzez wprowadzenie w błąd pracownika Punktu Kredytowego „C.” co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zawartej umowy oraz przedłożenie poświadczającego nieprawdę pisemnego zaświadczenia o dochodach i zatrudnieniu w przedsiębiorstwie „Ł.” ul. K. W. na czas nieokreślony od dnia 7 sierpnia 2014 r. ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem netto z ostatnich 3 miesięcy w kwocie 1750.00 zł, które to zaświadczenie miało istotne znaczenie dla uzyskania tego kredytu, przy czym działał na szkodę (...) Bank S.A., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

II. w dniu 10 kwietnia 2015 r. i w dniu 16 kwietnia 2015 r. w W. w Centrum Handlowym „(...)” w Punkcie Kredytowym „C.”, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić (...) Bank S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez zawarcie Umowy Kredytu na Zakup Towaru/Usług nr (...) w kwocie 3.826,36 zł na zakup komputera marki (...) poprzez wprowadzenie w błąd pracownika Punktu Kredytowego „C.” co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zawartej umowy oraz przedłożenie poświadczającego nieprawdę pisemnego zaświadczenia o dochodach i zatrudnieniu w przedsiębiorstwie „Ł.” ul. K. W. na czas nieokreślony od dnia 7 sierpnia 2014 r. ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem netto z ostatnich 3 miesięcy w kwocie 1.750,00 zł, które to zaświadczenie miało istotne znaczenie dla uzyskania tego kredytu, ale celu tego nie osiągnął wobec ujęcia go przez funkcjonariuszy policji, przy czym działał na szkodę (...) Bank S.A., tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 2 grudnia 2016 r., sygn. akt IV K (...), uznał oskarżonego P. R. za winnego popełnienia:

- czynu z pkt I aktu oskarżenia i na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- czynu z pkt II i za to na mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd połączył orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierzył karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1

k.k. w brzmieniu obowiązującym w chwili czynu w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat. Na podstawie art. 33 § 2 k.k. Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w liczbie 80 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Wyrok Sądu Rejonowego w W. nie został przez żadną ze stron zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 10 grudnia 2016 r.

We wniesionej na korzyść skazanego kasacji, Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, a mianowicie:

– art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym sumę kar jednostkowych orzeczonych za poszczególne zbiegające się przestępstwa;

– art. 91 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r., polegające na wymierzeniu oskarżonemu dwóch kar jednostkowych za popełnione przez niego przestępstwa, zamiast jednej kary za popełniony ciąg przestępstw, w sytuacji, gdy opis przypisanych oskarżonemu przestępstw i przyjęta ich kwalifikacja wskazują, że popełnił on w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu dwa przestępstwa o znamionach określonych w tych samych przepisach;

– art. 413 § 2 pkt k.p.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu kary grzywny na podstawie przepisu art. 33 § 2 k.k., bez wskazania, za które z przypisanych oskarżonemu przestępstw kara ta została orzeczona.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego jest zasadna, ponieważ zaskarżony wyrok został wydany z rażącą obrazą wskazanych w kasacji przepisów prawa, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy uznał oskarżonego za winnego popełnienia dwóch przestępstw i za każde z nich wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Łącząc kary jednostkowe Sąd orzekł karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, czym naruszył przepis art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. Zgodnie bowiem z treścią wymienionego przepisu Sąd mógł wymierzyć oskarżonemu karę łączną pozbawienia wolności w wysokości od najwyższej z orzeczonych kar do ich sumy, a zatem w przypadku rozpoznawanej sprawy, od 6 miesięcy do roku pozbawienia wolności. Orzekając karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności Sąd naruszył zasady wymiaru kary łącznej, skoro orzekł karę, która nie mieści się w granicach zakreślonych treścią art. 86 § 1 k.k., co stanowi rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść wyroku.

Jednym z elementów zaskarżonego wyroku było orzeczenie przez Sąd, na podstawie art. 33 § 2 k.k., kary grzywny, przy czym z treści wyroku nie wynika, za które z dwóch przypisanych skazanemu przestępstw kara grzywny została wymierzona. Z brzmienia § 2 art. 413 k.p.k., traktowanego integralnie, wynika, że rozstrzygnięcia co do kary i środków karnych powinny odnosić się do przypisanego oskarżonemu czynu wypełniającego znamiona określonego przestępstwa. Oznacza to, że ustawodawca nie dopuszcza wymierzenia kary ani środka karnego inaczej, jak tylko za popełnienie odrębnego przestępstwa (wyjątkowo - za popełnienie ciągu przestępstw w warunkach podanych w art. 91 § 1 k.k.) - zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2005 r., V KK 133/05, OSNwSK 2005, poz. 2324. Skazanie P. R. za więcej niż jedno przestępstwo obligowało więc orzekający Sąd do wskazania, za które z nich wymierza karę grzywny. Brak rozstrzygnięcia w tym zakresie narusza ustawową konstrukcję wyroku skazującego ustanowioną przepisem art. 413 § 2 k.p.k. i, jak podniósł Sąd Najwyższy w cytowanym orzeczeniu, „zarazem sprzeciwia się pryncypialnej zasadzie odpowiedzialności karnej za czyn zabroniony pod groźbą kary (art. 1 § 1 k.k.).”

Nie można odmówić słuszności zarzutowi obrazy art. 91 § 1 k.k. Z opisu przypisanych skazanemu czynów oraz przyjętej ich kwalifikacji prawnej wynika jasno, że zostały one popełnione w podobny sposób i krótkim odstępie czasu. Na orzekającym Sądzie ciążył zatem obowiązek zastosowania art. 91 § 1 k.k. w

brzmieniu sprzed dniem 1 lipca 2015 r., skoro stosował jako korzystniejsze przepisy Kodeksu karnego obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 r. Przyjęcie lub odrzucenie możliwości zastosowania art. 91 § 1 k.k. uzależnione jest wyłącznie od spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2012 r., V KK 252/12, LEX nr 1231652). Zastosowaniu instytucji ciągu przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. nie stał na przeszkodzie fakt, że jedno z przypisanych skazanemu przestępstw doprowadzone zostało do ostatniej jego fazy,, a kolejne zakończyło się na etapie usiłowania, ponieważ przestępstwa popełnione w formie dokonania i usiłowania mogą wchodzić w skład jednego ciągu przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2000 r., I KZP 17/00, OSNKW 2000, z. 7-8, poz. 56).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, orzekł jak na wstępie. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy będzie zobowiązany do wzięcia pod uwagę powyższych rozważań i przestrzegania obowiązującego prawa.

r.g.